Nord Stream 2 AG:n asiantuntijalausunto suurelle valiokunnalle

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maakaasun sisämarkkinoiden yhteisiä sääntöjä koskevan direktiivin 2009/73/EY muuttamisesta

U 30/2018 vp

Nord Stream 2 AG | 7.11.2018

Nord Stream 2 AG kiittää mahdollisuudesta esittää lausuntonsa eduskunnan suurelle valiokunnalle. Nord Stream 2 AG on yhtä mieltä huolenaiheista, jotka valtioneuvosto on esittänyt U-kirjelmässään U 30/2018 vp (jäljempänä U-kirjelmä), ja toteaa, että kaikki valtioneuvoston esiin tuomat varaukset ja täydentävät seikat on asianmukaisesti ratkaistava, ennen kuin asiaan voidaan muodostaa lopullinen kanta Euroopan unionin neuvostossa. Suomen tulisikin esittää EU:n puheenjohtajamaalle vaikutusarvioinnin tekemistä.

On myös otettava huomioon, että komission vuonna 2017 tekemän ilmoituksen mukaan Euroopan kaasumarkkinan uudistuksen valmistelu aloitetaan vuonna 2019 ja se on tarkoitus viedä päätökseen vuonna 2020. Tämä huomioon ottaen ja usean kysymyksen ollessa avoinna komission esittämä direktiivin mahdollinen muuttaminen tulee siirtää edellä mainittuun laajempaan, koko maakaasudirektiiviä koskevaan jatkovalmisteluun.

- **Energiaunioni ja toimivat sisämarkkinat** on suuri saavutus Euroopan unionissa. Sisämarkkinat turvaavat sekä kaasun saatavuuden että markkinaehtoisen hintatason, eikä järjestelmän toimivuutta tule vaarantaa muutoksilla, joiden kaikkia vaikutuksia ei ensin ole huolella selvitetty.
- Ehdotus sisällyttää talousvyöhykkeen direktiivin soveltamisalaan. Euroopan unionin neuvoston oikeuspalvelu on todennut lausunnossaan, että ehdotus on siltä osin **ristiriidassa YK:n merioikeusyleissopimuksen** kanssa. Jos se astuisi voimaan, se pakottaisi Suomen rikkomaan kansainvälisoikeudellisia velvoitteitaan.
- Siksi Nord Stream 2 AG esittää, että unionin jäsenvaltioiden **talousvyöhykkeet suljetaan soveltamisalan ulkopuolelle**, ennen kuin voidaan muodostaa lopullinen kanta Euroopan unionin neuvostossa.
- YK:n merioikeusyleissopimuksen koskemattomuus on Suomelle keskeinen intressi, koska Suomi on ulkomaankaupassaan merikuljetuksista poikkeuksellisen riippuvainen.
- Tässä yhteydessä tulisi myös arvioida **yhdenmukaisuus WTO:n säännösten kanssa**. WTO:n EU:n kolmatta energiapakettia koskevassa raportissa 10.8.2018 on mm. todettu, että venäläisen kaasun tuontirajoitus tai ei-venäläisen kaasun suosiminen voi olla syrjivää.
- Suomen lisäksi monet muut jäsenmaat ovat pitäneet **vaikutustenarviointia tarpeellisena**. Siten Nord Stream 2 ehdottaa, Suomi kannattaa mahdollisuutta, että

neuvosto tekee itse vaikutusten arvioinnin, mikäli komissio ei sitä toteuta. Vaikutustenarviointi on kaikkea EU-lainsäädäntöä koskeva perusvaatimus. Vasta vaikutustenarvioinnin jälkeen voidaan muodostaa lopullinen kanta Euroopan unionin neuvostossa.

- Ehdotukseen sisältyvällä **toimivallan siirrolla jäsenmailta EU:lle** on pitkäaikaisia seurauksia, minkä lisäksi sillä on eurooppapoliittista merkitystä. Tämän vuoksi toimivallan siirron vaikutuksia tulee selvittää ja perustella riittävän kattavasti, ennen kuin asiaan muodostetaan lopullinen kanta Euroopan unionin neuvostossa.

Lisänäkökohtia

Euroopan unionin neuvoston oikeuspalvelun 27.9.2017 antaman lausunnon mukaan EU:n **lainsäädännössä ei ole aukkoa**, joka edellyttäisi direktiivimuutosta. Ehdotus merkitsisi yleisen harmonisointitavoitteen vastaisesti lainsäädännön monimutkaistumista direktiiviehdotuksesta seuraavista erilaisista sopimuksista kolmansien maiden kanssa ja sen toimeenpano olisi vaikeaa.

Valtioneuvoston U-kirjelmän huoli energiaturvallisuuden vaarantumisesta EU:n itäisissä reunavaltioissa ei toteudu, sillä EU:n sisämarkkinat ja siirtoyhteydet varmistavat kyseisten maiden välisen energiaturvallisuuden. Kyseiset maat hankkivat maakaasun pääosin Euroopan yhteisiltä kaasumarkkinoilta. ENTSOG:in (the European Network of Transmission System Operators for Gas) tekemä analyysi osoittaa, että tämänhetkinen kaasuinfrastruktuuri on riittävä turvaamaan itäisen Euroopan kaasuntoimitukset myös Venäjältä tulevien kaasuntoimitusten mahdollisesti keskeytyessä. Yhdysputkien määrä Länsi- ja Itä-Euroopan välillä jatkaa kasvuaan. Vuonna 2010 annetun lain mukaan EU edellyttää tarvittavan infrastruktuurin rakentamista sille varalle, että toimitukset niiden suurimmasta yksittäisestä toimittajasta keskeytyvät.

Nord Stream 2 on uusi maakaasun lisäkuljetuskapasiteetti Eurooppaan, joka täydentää, ei korvaa olemassa olevia kuljetusreittejä, kuten **Ukrainan kautta toimitettavaa maakaasua**, jonka kauttakuljetusten määrä on kasvanut. Käytössä olevan Nord Stream 1 -kaasuputken käyttöaste kasvoi 40 prosenttia vuodesta 2014 vuoteen 2017, kun samalla Ukrainan kautta kuljetettavan maakaasun määrä kasvoi 50 prosenttia. Vuonna 2017 Eurooppaan tuotiin Nord Stream 1:n kautta 51 miljardia kuutiometriä ja Jamal-putkilinjan (Puolan) kautta 30 miljardia kuutiometriä kaasua. Ukrainan kautta tuotiin samana vuonna 93 miljardia kuutiometriä kaasua. Nord Stream 2:n kapasiteetti on 55 miljardia kuutiometriä kaasua, jota tarvitaan vastaamaan EU:n kasvavaan maakaasun tuontivajeeseen. Eri toimitusreittien kautta tulevan kaasun hinta määräytyy markkinoilla.

Euroopan oman maakaasuntuotannon supistuessa syntyvä vaje voidaan korvata vain maakaasun lisätuonnilla, kun Eurooppa samalla pyrkii **vähentämään kivihiilen käyttöä**. Nord Stream 2 on osa tätä ratkaisua.

Nykytilanteessa **EU:n energiaoikeus kohtelee kaikkia sisämarkkinoiden ulkopuolisista maista tulevia putkilinjoja tasa-arvoisesti** suhteessa EU:n sisämarkkinaoikeuteen. Lainsäädäntöehdotus voisi johtaa siihen, että kaasuntuonnin eri lähteitä kohdeltaisiin lainsäädännössä epätasa-arvoisesti. Tämä vääristäisi kilpailua markkinoilla ja saattaisi johtaa lainsäädännöllisiin ristiriitoihin. Lisäksi lainsäädäntöehdotus merkitsisi **taannehtivaa ja syrjivää kohtelua** niille kaasuputki-investoinneille, jotka oli jo aloitettu ennen kuin komission aikomuksesta muuttaa lainsäädäntöä oli ilmoitettu.

EU:n oman kaasuntuotannon vähentyessä nopeasti on toimitusvarmuuden kannalta erittäin tärkeää **houkutella investointeja** maakaasun tuonti-infrastruktuuriin. Siksi on varmistettava, että ehdotettu lainsäädäntö ei vääristä eri putkilinjojen ja muiden kaasuntuonnin muotojen välistä kilpailua ja että se asianmukaisesti turvaa sijoittajien oikeutetut odotukset.

Yhteyshenkilöt

Paavo Lipponen
Neuvonantaja, Nord Stream 2 AG
paavo.t.lipponen@gmail.com
Puhelin: +358 50 691 80

Tapio Pekkola
Viestintäpäällikkö, EU:n ja Pohjoismaiden asiat, Nord Stream 2 AG
tapio.pekkola@nord-stream2.com
Puhelin: + 41 79 456 8131

Nord Stream 2 AG
Baarerstrasse 52, 6300 Zug, Sveitsi
info@nord-stream2.com
Puhelin: +41 41 414 54 54
Faksi: +41 41 414 54 55

Tietoa Nord Stream 2:sta

Nord Stream 2 on suunnitteilla oleva, Itämeren halki kulkeva putki, joka kuljettaa maakaasua yli 1 200 kilometrin matkan Venäjältä maailman suurimmilta kaasukentiltä tehokkainta reittiä eurooppalaisille kuluttajille. Enimmäkseen Nord Stream 2 myötäilee hyvin toimivan Nord Stream -putkilinjan reittiä ja suunnittelua. Euroopan oman kaasuntuotannon on arvioitu vähenevän puoleen seuraavien 20 vuoden aikana. Nord Stream 2:n kaksoisputkilinja auttaa vastaamaan Euroopan tuleviin kaasuntuonnin tarpeisiin. Kaksoisputkilinja pystyy kuljettamaan 55 miljardia kuutiometriä maakaasua vuodessa, mikä riittäisi tarjoamaan maakaasua 26 miljoonalle eurooppalaiselle kotitaloudelle. Tämä varma ja hiilidioksidipäästöiltään matala maakaasun toimitusmuoto edistää myös Euroopan tavoitetta siirtyä käyttämään ympäristöystävällisempiä energialähteiden yhdistelmiä kaasun korvatessa hiilen sähköntuotannossa ja toimiessa varalähteenä epätasaisesti saatavilla oleville uusiutuville energialähteille, kuten tuuli- ja aurinkovoimalle.

www.nord-stream2.com